

Дослідження теоретичних основ обґрунтування інституціональних чинників системи економічної безпеки дає можливість зробити наступні висновки.

1. З погляду гарантування економічної безпеки в економічній системі найголовніше значення має порядок господарювання, побудований на принципах, що забезпечують органічну єдність ринку і держави, захист конкуренції; соціальне партнерство тощо. У формуванні та наповненні економічного порядку вирізняються два типи інститутів: зовнішні – ті, що в господарській системі встановлюють основні правила, визначають спосіб та характер взаємовідносин у суспільстві, наприклад, такі як інститути власності, конкуренції тощо, та внутрішні – які роблять можливими операції між суб'єктами, знижують ступінь невизначеності й ризику, зменшують трансакційні витрати (суспільний договір, колективні угоди, індивідуальні контракти та ін.). Інституціональні чинники змінюються під впливом об'єктивних та суб'єктивних факторів, виступають складовою господарського порядку, можуть справляти як позитивний так і негативний вплив на економічний розвиток, підприємницьку діяльність, виступати джерелом ефективного розвитку країни або становити загрозу її економічній безпеці.

2. Складність та неефективність трансплантації інститутів в умовах ринкової трансформації національної економіки пояснюється тим, що вона відбувалася в умовах не класичного, а інверсійного типу ринкових трансформацій. Проблема полягала в забезпеченні відповідності нових інститутів уже укоріненним, тих, що поступово складаються в процесі реформування, та вже сформованих, але в умовах іншого інституційного середовища. Нерівновага між цими елементами інституційної системи спричиняє виникнення інституційних ям – стану інституційного середовища, за якого є нагальна необхідність інституційних змін, але немає інституційних механізмів цих змін.

3. Інституціональна структура трансформаційного суспільства має свої особливості. Її інститути можуть забезпечувати ефективність економічного розвитку, як правило, у короткому періоді. Після виконання своїх завдань ці інститути трансформуються або видаляються як такі, що вже завершили свою місію; інституціональні зміни відбуваються під впливом об'єктивних та суб'єктивних чинників, до яких належать: темпи економічного розвитку, зростання сукупного попиту, зміни в

системі суспільних цінностей, необхідність удосконалення самих інститутів, міра зацікавленості в інституціональних змінах правлячих груп та інші.

4. Неефективний вибір інститутів можуть спричиняти такі чинники: державна монополія у формуванні інститутів та інституційного середовища; методи, технології, способи приватизації; здирництво та невиконання взятих зобов'язань; імовірність втрати урядовцями та впливовими групами політичної влади в майбутньому; імовірність втрати олігархами економічної влади в майбутньому; використання "трансплантованих" суспільних інститутів та інші.

5. Найважливіший елемент механізму гарантування економічної безпеки суспільства – діяльність держави з виявлення й попередження внутрішніх і зовнішніх загроз безпеці економіки. Застосування інституціонального підходу для проведення дослідження державного управління та соціально-економічних реформ дає можливість об'єктивно оцінити ідеологію, стратегію і практику ринкового реформування; визначити коло суб'єктів, які спроможні забезпечити зміцнення та розвиток української державності, громадянського суспільства та цивілізованого ринку; встановити відповідність реформ тим цінностям, які закладені стратегією подальшого розвитку.

6. Інституційний інструментарій економічної політики держави включає: 1) адміністративні, податкові, бюджетні, інвестиційні, інноваційні, структурні, ціннові, кредитні, інфраструктурні, інформаційні, громадські важелі впливу; 2) систему засобів, що забезпечують дієвість формальних правил; 3) організації, що гарантують їх виконання.

Список використаної літератури. 1. Варналій З.С. Економічна безпека України: проблеми та пріоритети зміцнення : [монографія] / З.С. Варналій, Д.Д. Буркальцева, О.С. Сасно. – К.: Знання України, 2011, 299 с. 2. Беляєв О.О. Економічна політика / О.О. Беляєв [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/19991130/ekonomika/ekonomichna_politika_-_byelyayev_oo. 3. Волошин В. Формування інституціонального середовища забезпечення економічної безпеки регіону / В. Волошин, А. Гуменюк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.niss.gov.ua/Monitor/april08/17.htm> 4. Дефорж С.Ю. Інституційні основи становлення соціального ринкового господарства : дис. ... канд. екон. наук: 08.01.01 / Сергій Юрійович Дефорж. – 2006. – С. 20. 5. Беляєв О.О. Інституціональні складові формування ринкової економіки / О.О. Беляєв // Проблеми формування ринкової економіки. – 2002. – 376 с. 6. Буркальцева Д.Д. Інституціональне забезпечення економічної безпеки України: монографія / Д.Д. Буркальцева. – К.: Знання України, 2012. – 347 с.

Надійшла до редколегії 24.01.13

УДК 330.534

А. Залєвська-Шишак, канд. екон. наук, асист.
(КНУ імені Тараса Шевченка)

ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ВІДНОСИН ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ

У статті розкрито сутність інституційного забезпечення підприємництва в трансформаційних умовах. Досліджено особливості реформування економіки України та необхідність створення ефективного інституційного забезпечення. Проаналізовано роль державного сектора в підприємницькій діяльності в умовах ринкової трансформації економіки.

Ключові слова: інституційне забезпечення, відносини власності, державний сектор, трансформаційна економіка.

В статті раскрыта сущность институционального обеспечения предпринимательства в трансформационных условиях. Исследованы особенности реформирования экономики Украины и необходимость создания эффективного институционального обеспечения. Проанализирована роль государственного сектора в предпринимательской деятельности в условиях рыночной трансформации экономики.

Ключевые слова: институциональное обеспечение, отношения собственности, государственный сектор, трансформационная экономика.

The essence of institutional providing of enterprise under transformational conditions is shown. Particularities of reforms of economy of Ukraine and necessity of creation of effective institutional providing are studied. A role of state sector in enterprise activity under market economy transformation is analyzed.

Keywords: institutional providing, property relationship, state sector, transformational economy.

Нині актуальним є питання розбудови адекватного для розвитку підприємництва організаційно-правового середовища в Україні з метою підвищення ефективнос-

ті його функціонування. За відсутності відповідного інституційного забезпечення виникли проблеми, пов'язані з розподілом прав власності та боротьбою за контроль

© Залєвська-Шишак А., 2013

над підприємствами, що призвело до прискорення економічного спаду в умовах невизначеності.

Множинність поглядів на роль державного сектора в підприємницькій діяльності окрім об'єктивних причин в значній мірі зумовлена і суб'єктивними чинниками. Політична й ідеологічна оболонка, що протягом десятиріч оточувала державно-бюрократичну власність і її роль в економічному зростанні, зруйнувалася, що й зумовило необхідність реформування системи відносин власності в Україні.

Реформування економіки України розпочалося у 1992 році і супроводжувалось процесами роздержавлення і приватизації. Трансформація відносин власності була визначена Основним Законом України – Конституцією, прийняття якої в червні 1996 року стало результатом певного громадянського компромісу різних політичних сил.

Трансформація державної власності у багатосуб'єкту, з одного боку, та визначеність, стабільність і передбачуваність прав власності, з другого – в сучасній економічній літературі розглядаються як невід'ємні елементи інституціональних перетворень у перехідній економіці, що є необхідними для формування ринкової моделі економіки і важливого чинника її зростання [3].

Всебічний аналіз реформ у колишніх соціалістичних країнах було зроблено Дж. Стігліцем. "Прискорена приватизація, – пише він, – спирається на ідею Коуза про те, що не має значення, ким були початкові власники, оскільки ринок швидко перерозподіляє власність на користь ефективного власника... На базі цієї ідеї, – доводить Дж. Стігліц, – була розроблена формула Вашингтонського консенсусу – комплекс ліберальних ринкових рекомендацій, вироблених на початку 80-х років МВФ, Всесвітнім банком і Міністерством фінансів США, який призвів до негативного результату. Причини треба шукати в нерозумінні реформаторами самих основ ринкової економіки і процесу інституціональних реформ" [6, с. 23].

Досвід перекоонує, що розв'язання поставлених завдань масштабної приватизації власності державного майна потребувало створення інституційного забезпечення.

В Україні реформування розпочалося із розробки цілої низки відповідних документів та інститутів, їх основу склали Закони України "Про власність", "Про приватизацію майна державних підприємств", "Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)", "Про приватизаційні папери" і Державну програму приватизації на 1992 р. У наступних 1993–1997 рр. Верховною Радою, Кабінетом Міністрів, Фондом Державного майна було прийнято 42 законодавчих і нормативних акти, що регламентують приватизацію в Україні, але вони не внесли радикальних змін до концепції приватизації. Вони були спрямовані на удосконалення організації проведення приватизації і розширення видів організаційно-правових ринкових форм господарювання і їхнього функціонування.

Серед основних нормативних актів слід відмітити такі: Положення "Про план приватизації" (1992 р.), Закон України "Про господарські товариства" (1992 р.), "Методика оцінки вартості об'єктів приватизації та оренди" (1992 р.), Положення про комісії з приватизації (1992 р.), Закон України "Про інвестиційну діяльність" (1993 р.), Закон України "Про іноземні інвестиції" (1993 р.), Закон України "Про підприємства в Україні" (1991 р.), Постанову Кабінету Міністрів України "Про особливості приватизації в агропромисловому комплексі майна, яке знаходиться у загальнодержавній і комунальній власності" (1993 р.); Указ Президента України "Про завдання та особливості приватизації державного майна у 1996 році" (березень 1996 р.), який вносив деякі корективи у стартові умови приватизації.

Значні зміни в сутність концепції приватизації внесла Державна програма приватизації на 1998 р. Її особливістю було те, що вона орієнтувалась переважно на грошовий спосіб продажу державного майна. Однак, вказана особливість програми приватизації не змінила суті ходу приватизації в нашій країні. Він визначався двома головними чинниками: змістом Державної програми приватизації та конкретними діями Фонду Державного майна України щодо її реалізації.

Як відомо, щорічні програми приватизації регламентують переважно загальні принципи і механізми здійснення цього процесу, і до того ж, містять значну кількість норм непрямої дії, які мають визначатися рішеннями Кабінету Міністрів України та Фонду державного майна України. Як засвідчує аналіз реформ, у цьому сенсі не стала винятком і Державна програма приватизації на 1999 рік, що базувалася на тих самих принципах, що і попередні програми.

Внаслідок цього існуюча регламентація конкретної діяльності Фонду Державного майна України щодо реалізації політики приватизації має занадто загальний характер, а контроль обмежується наглядом за дотриманням норм чинного законодавства без залучення критеріїв соціально-економічної ефективності конкретних заходів щодо роздержавлення підприємств.

Відповідно, і приватизація в Україні до останнього часу фактично здійснюється в режимі ручного управління. Останнє, як свідчить аналіз наукових джерел, відкриває широкий простір для суб'єктивних, і до того ж не завжди професійно обґрунтованих, рішень (наприклад, щодо приватизації енергетичних об'єктів шляхом комерційного конкурсу; участі у конкурсах фінансових посередників і покупців, що не мають досвіду роботи в електроенергетиці; розрахунків за приватизовані об'єкти шляхом взаємозаліку за борговими зобов'язаннями тощо).

Небажання здійснити розбудову інституційного забезпечення, яке було б адекватним потребам перехідної економіки України, примусило обрати найбільш руйнівний шлях приватизації – безкоштовний. У своїй більшості акції підприємств, які населення отримало від реалізації особистих приватизаційних майнових сертифікатів (ПМС), або взагалі не приносять дивідендів власникам акцій, або ж їх розмір зовсім незначний, і до того ж самі власники, у переважній більшості, є фактично відстороненими від реальної можливості впливати на результати діяльності власних підприємств.

Концентрація пакетів приватизаційних майнових сертифікатів в руках окремих фізичних та юридичних осіб, які привласнюють їх шляхом масового скуповування за грошову готівку, сприяє акумуляції величезних обсягів капіталу у тінювників. Останні, утворивши кримінальні корпорації, монопольно тримали ціни приватизаційних майнових сертифікатів на низькому рівні, змушуючи бідні верстви населення реалізувати ПМС за "демпінговими" цінами. Вартість сертифікату на тіньовому ринку становила символічну суму 25-35 грн. Тому, користуючись недосконалістю існуючих нормативних актів, особи, що спеціалізувались на цьому виді "бізнесової" діяльності, мали змогу шляхом купівлі ПМС масово привласнювати контрольні пакети акцій найбільш привабливих і перспективних підприємств, не вкладаючи в них ні копійки.

Безоплатна приватизація по своїй суті не могла забезпечити певних надходжень для інвестування, фінансової стабілізації і для розв'язання соціальних проблем. За підсумками виконання Державного бюджету України за 1996 рік із такого джерела надходжень до бюджету, як дивіденди від прибуткових результатів діяльності акціонерних товариств, певна частина акцій яких належить державі, становила 0,5% нарахованих дивідендів (18 тис. грн.).

Втрати в економіці значною мірою пов'язані і з тим, що не були задіяними механізми, які забезпечують виконання договорів щодо відносин обсягів інвестицій і збереження профілю фінансової діяльності. Наслідком цього стало те, що нові власники не виконували інвестиційні зобов'язання, здійснювали перепрофілювання об'єктів і в першу чергу сфери обслуговування.

Прискорений темп приватизації та перепрофілювання значної кількості об'єктів сприяли порушенню господарських зв'язків, падінню виконавчої та договірної дисципліни, послабленню контролю за реалізацією прийнятих рішень і разом з тим керованості народного господарства.

Приватизація за ПМС нанесла соціального удару по більшості населення нашої країни. На тлі незначного про шарку підприємств, які отримують надвисокі прибутки (фактично це менше 10% населення), решта населення за кінцевими наслідками приватизації справедливо вважає себе ошуканою. Такий стан речей призводить до зростання настроїв незадоволеності процесами суспільно-економічних реформ, що здійснює уряд, і тим самим підриває базу соціальної підтримки процесів ринкової трансформації та поглиблює розмежування в суспільстві на бідних і багатих. Диференціація доходів призвела до загострення суперечностей між інтересами різних верств населення, що свідчить про нестабільність економіки країни.

Протягом останніх десятиріч у країнах Заходу розвивається процес обмеження економічного простору і діапазону функціонування класичної форми великої приватно-капіталістичної власності на засоби виробництва. Відбувається її діалектичне зняття шляхом всебічного розвитку корпоративної форми приватної власності і зростання внаслідок цього кількості власників. Тобто класична приватна власність перетворюється в елемент колективної власності, але при цьому не втрачає характеристики приватної для кожного окремо взятого її власника.

Перспективність акціонерної форми власності обумовлена процесами глобалізації, особливостями переходу до постіндустріальної цивілізації, зростанням частки перерозподілу доходів державних бюджетів на користь соціальної сфери та процесом перетворення відносин власності, що відбуваються у сучасному розвиненому світі.

У наш час корпорації виробляють до 90% усієї продукції економіки Заходу. До числа переваг корпоративної форми власності над приватнокапіталістичною належать висока виробнича динаміка і можливість акумулювати для оперативного вирішення виникаючих виробничих чи інших завдань капітали і засоби будь-якої приналежності.

Процеси подальшої трансформації власності відбуваються всередині корпорації. Так, у Франції законодавчо стимулюється внутрішній перерозподіл акцій. Все більш помітною стає тенденція переходу підприємств цілком у власність їх робітників і службовців. По суті, йдеться про кооперативну форму власності із тією особливістю, що вона виникла не в результаті об'єднання дрібних індивідуальних власників, а шляхом придбання підприємства його персоналом. Особливо широке розповсюдження ця форма власності отримала в Західній Європі, насамперед у скандинавських країнах. Зокрема, у Швеції тільки в оброблювальній промисловості налічується понад 100 підприємств, що належать їх персоналу [5, с. 103].

Уряди підтримують програми надання робітникам акцій для придбання власності, використовуючи їх як потужний антипод негативним соціально-економічним наслідкам концентрації власності на капітал у руках окремих осіб чи держави.

У США для реалізації програм акціонування держава використовує головним чином фінансові важелі. На думку американських фахівців, запровадження цих програм дозволяє досягти балансу між трьома провідними проблемами, що викликають у суспільстві найбільшу стурбованість – соціальною справедливістю, економічною ефективністю і надходженням коштів до державного бюджету.

Акціонування сприяє формуванню багатокладної економіки, забезпечуючи змагання різних форм власності, і приводить до появи змішаних форм власності. Наприклад, залізнична компанія "Конрейл" багато років є спільною власністю уряду США (85% акцій) та її працівників (15% акцій) [5, с. 104].

Реалізація в США програм акціонування призвела до того, що число компаній, у яких працівникам належить від 1% до 100% акцій, досягло 12 тисяч. Майже 700 компаній повністю належать робітникам і службовцям на правах колективної власності. Плани передачі власності реалізують понад 200 великих корпорацій, серед яких такі гіганти як "Локхід", "Проктер енд Гембл", "Анхойзер-Буш", "Крайслер", "Істерн ейрлайнс", "Кепітелайрлайнс". У трьох останніх працівники мають понад 20% акціонерного капіталу. Нині в американських компаніях з програмами акціонування нараховується майже 18 млн. працівників, що становить 10% усієї робочої сили США. Загальна сума їх акціонерного капіталу сягає 60 млрд. доларів [5, с. 104].

Еволюція українського суспільства і нині має дещо інший напрям тому, що відбувається на Заході. Владні структури нашої країни законодавчу діяльність здійснюють непослідовно, що сприяє відстороненню трудових колективів і їх працівників від засобів виробництва.

Так, Закон України "Про підприємства в Україні", відповідно якого трудові колективи ставали розпорядниками фондів підприємства, при цьому не несли ніякої відповідальності перед державою. В той же час працівники звільнялися адміністрацією, яка отримувала можливість використовувати потужності підприємств (здавати в оренду, суборенду і т. ін.). Стимулювання цього процесу відбулося після прийняття закону про кооперативну діяльність. Отримавши право створювати кооперативи на підприємствах, дирекція передала останнім економічно вигідні сфери, стимулювала і підтримувала їх, а прибуток використовувала у власних, а не державних інтересах.

Наявні суперечності призвели до процесу руйнування державної власності, що стало однією з важливих причин значного скорочення ВВП і життєвого рівня основної маси населення.

Отже, прискорення господарського розвитку за останні 20 років не рівнозначне прискоренню якісного зростання ВВП, а макроекономічна стабілізація виходить за межі неоліберальної політики макроекономічної фінансової стабілізації, яку протягом 90-х років активно здійснювали уряди України.

Прискорити трансформацію економіки країни, її стабілізацію та зростання можна лише шляхом подальших економічних змін. В першу чергу необхідно підвищити відповідальність органів, які причетні до роздержавлення і приватизації державного майна і забезпечити дійовий контроль за виконанням законодавства у цій сфері. По-друге, необхідно запровадити дієвий механізм підвищення ефективності функціонування підприємництва в умовах ринкової трансформації економіки.

Ефективність роботи інститутів держави на всіх рівнях в умовах трансформації відносин власності, як показує досвід, потребує розв'язання таких першочергових завдань:

- розробити єдиний методологічний підхід до здійснення приватизації державного майна;

- забезпечити цілісну систему економічних, правових та організаційних засад продажу державного майна на основі стабільного законодавства з питань власності, підприємництва, конкуренції, інвестиційної діяльності та корпоративного управління;

- спрямувати роботу органів державного управління на дієвий контроль за акціонерними товариствами, які працюють неефективно, застосовувати при необхідності механізм реструктуризації таких підприємств;

- запровадити стимулюючий механізм довгострокового і середньострокового кредитування недержавних підприємств, особливо у виробничому секторі економіки.

Таким чином, процеси реформування відносин власності є достатньо складними і багатоаспектними, що вимагає, з одного боку, більш детального дослідження тенденцій в еволюції відносин власності в контексті сучасного соціально-економічного розвитку з врахуванням специфічних інтересів суб'єктів ринкових відносин, а з іншого – необхідність впровадження дієвих механізмів державного регулювання ринкових перетворень як стосовно формування недержавного, так і реформування державного сектора національної економіки, зокрема оптимального поєднання приватизації і націоналі-

зації, застосування різних режимів і схем управління та використання об'єктів власності (контракт на управління, оренду) із впровадженням державного підприємництва; відпрацювання механізмів банкрутства та відновлення платоспроможності у поєднанні з приватизацією. Лише за цих умов може бути забезпечене подальше нарощування позитивних зрушень в економіці України та її сталий розвиток, а також створено відповідні умови для ефективної підприємницької діяльності.

Список використаної літератури. 1. Геєць В.М. Суспільство, держава, економіка: феноменологія взаємодії та розвитку. – К., 2009. – 235 с. 2. Жаліло Я.А. Теорія та практика формування ефективної економічної стратегії держави: монографія. – К.: НІСД, 2009. – 336 с. 3. Загальна концепція роздержавлення власності на Україні // Голос України. – 5 жовтня 1991. – С. 6. 4. Залевська-Шисак А.Д. Роль державної власності на етапі реформування економіки України // Вісник КНУ імені Тараса Шевченка серія "Економіка". – 2011. – №128. – С. 49-50. 5. Кемпбелл Р. Маконелл, Стенлі Л. Брю. Аналітична економія. Принципи, проблеми і політика. Мікроекономіка. – Л.: "Просвіта", 1999. 6. Стігліц Дж. Куди ведуть реформи? (К десятиліттю начала переходных процессов). // Вопросы экономики. – 1999. – № 7. – С. 23. 7. Стігліц Дж. Економіка державного сектора. – К.: Основи, 1998. – 854 с. 8. Хелпман Е. Загадка економічного росту / пер. с англ. А. Калинина под ред. М. Ханаєвой, Е Синельниковой. – М.: Инс-т Гайдара, 2001. – 240 с.

Надійшла до редколегії 28.01.13

УДК 341.332 (477)

Л. Кириленко, канд. екон. наук, доц. (КНУ імені Тараса Шевченка),
О. Євтушевська, канд. екон. наук, асист. (КНУ імені Тараса Шевченка)

ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ МОДЕЛІ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Аналізуються основні тенденції функціонування інформаційно-економічного середовища та розкриваються напрями розвитку сучасної інноваційно-інвестиційної моделі підприємництва в Україні. Висвітлюються основні шляхи впровадження інновацій у вітчизняне виробництво.

Ключові слова: інноваційне підприємництво, інноваційні технології, аграрні інновації, науково-дослідні розробки.

Анализируются основные тенденции развития информационной-экономической среды и раскрываются основные пути развития современной инновационно-инвестиционной модели предпринимательства в Украине. Освещаются основные пути внедрения инноваций в отечественное производство.

Ключевые слова: инновационное предпринимательство, инновационные технологии, аграрные инновации, научно-исследовательские разработки.

Main tendencies of information-economic sphere development are analyzing. Ways of development of the modern innovation-investment enterprise model in Ukraine are opening. The main ways of innovations implementation in domestic production are lightening.

Keywords: innovation enterprise, innovation technologies, agrarian innovations, scientific developments.

Перехід до інформаційного суспільства, що базується на інформаційно-інтелектуальних технологіях, коли інформація і знання стають основним ресурсом, потребують від науки та освіти постійного розвитку, швидкого реагування на виклики часу, динамічних зв'язків між наукою, освітою та економікою, необхідність розробки цілісної концепції модернізації науки, освіти і становлення економіки на нових технологічних укладах. Взаємопов'язані перетворення мають забезпечити комплексну перебудову науки на основі конкретних заходів щодо її організації, функціонування, підвищення ефективності. Для цього необхідно, насамперед, розробити нову національну наукову політику, визначити пріоритетні напрями, етапи й основні принципи розвитку.

Проблемі інформації, інформатизації та інформаційній революції як економічним категоріям приділено значну увагу в економічній літературі як у зарубіжній, так і вітчизняній. До видатних вчених в даній галузі науки відносяться роботи Дж. Бодріяра, З. Бжезинського, Р. Вайбера, М. Кастельса, Ф. Махлупа, Б.Санто, Е. Тоффлера та інших. Теоретичні підходи до розв'язання проблеми формування інноваційно-інвестиційної системи та розвитку інноваційних підприємств України викладені у працях М.Герасимчука, В.Гейця, Б. Кваснюка, Т.Нагачевської, В.Осецького, А.Сухорукова, М.Шарко

та інших. Однак, процеси трансформації суспільства усе з більшою гостротою вимагають дослідження проблем формування національної інноваційно-інвестиційної моделі підприємництва як найважливішого фактора забезпечення економічного зростання в країні.

Метою статті є розкриття змісту тенденцій розвитку інформаційно-економічного середовища та аналіз шляхів формування інноваційно-інвестиційної моделі підприємництва на основі виділення пріоритетів його розвитку в сучасних умовах.

Необхідно більш глибоко дослідити основні напрями впровадження інноваційних досягнень у вітчизняну економіку за умов незначних обсягів інвестування інноваційної діяльності, небажання підприємств впроваджувати досягнення вітчизняних винахідників у виробництво, недостатньої державної підтримки інноваційної галузі. Варто зосередити увагу на тих напрямках розвитку інновацій, які не потребують значного фінансування та характеризуються порівняно визначеністю результатів.

При написанні статті використовувались праці вітчизняних та зарубіжних науковців, застосовувались наступні наукові методи дослідження: метод абстрагування, аналіз та синтез, метод детермінізму, а також порівняльний та статистичний аналіз. Емпіричною базою дослідження є статистичні дані Державного комітету статистики Укра-